

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Матеріали навчально-наукової
конференції з міжнародною участю

30 березня 2023 року

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю 30 березня 2023 року*

ПОЛТАВА – 2023

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ПДМУ
від 15 червня 2022 р., протокол № 10

Конференція внесена до до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2023 рік.

Редакційна колегія:

- Ждан В.** – ректор, головний редактор;
- Дворник В.** – перший проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Аветіков Д.** – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Старченко І.** – начальник навчального відділу;
- Лещенко Т.** – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, відповідальний редактор;
- Нетудихата О.** – методист вищої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти;
- Левадна В.** – методист першої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти, відповідальний секретар.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ №3
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

**Челішвілі А.Л., Малик С.В., Панасенко С.І., Пелипенко О.В., Драбовський В.С.,
Осіпов О.С., Безручко М.В., Рибалка Я.В., Подлесний В.І.,
Котовий О.В., Кербаж Н.Р., Павленко С.М.**

Полтавський державний медичний університет

Пандемія COVID-19 і воєнний стан завдали впливу на медичну освіту, що створило гострі проблеми для впровадження безперервного навчання. У статті представлено впровадження інноваційних технологій у навчальний процес на кафедрі хірургії №3 ПДМУ для здобувачів вищої освіти міжнародного факультету з урахуванням реалій теперішнього часу.

Ключові слова: хірургія, робоча навчальна програма, ZOOM- конференція.

Coronavirus pandemic and warfare time have made an effect on medical education and created serious problems for continuous education process. The implementation of innovative technologies in educational process for students of the international faculty at the department of surgery №3 PSMU taking into account the actual reality is presented in the article.

Keywords: surgery, work educational program, ZOOM-meeting.

Підготовка кваліфікованих лікарів – провідний напрям діяльності вищої медичної освіти. Основним завданням практичної підготовки здобувачів освіти є навчання їх методів клінічного обстеження хворого, формування в них клінічного мислення. Навчання має на меті засвоєння теоретичних знань і оволодіння практичними навичками в процесі освітньої підготовки фахівця, при цьому основна увага має приділятися сучасним підходам до діагностики й лікування захворювань, які відповідають європейським стандартам, і якісній теоретичній підготовці. Усе це вимагає розробки й впровадження нових форм навчання й удосконалення всієї системи медичної освіти [1-6].

Протягом останніх років (2020, 2021) навчальний процес на кафедрі хірургії №3 майже весь час проводився в дистанційній формі через оголошений карантин, викликаний пандемією COVID-19. 2022 рік докорінно змінив освітній процес, поділивши його на час до 24 лютого і після, коли РФ розпочала повномасштабне вторгнення в Україну.

Майже всі здобувачі освіти міжнародного факультету вимушені були залишити територію України у зв'язку з бойовими діями, і заняття було продовжено онлайн (у дистанційному форматі). Із початком нового навчального року на кафедрі було відновлено навчання онлайн зі здобувачами освіти міжнародного факультету. Наріжним каменем при цьому в умовах сьогодення постає питання формування якісного майбутнього лікаря.

Відповідно до програми підготовки лікаря-стоматолога в Україні на кафедрі хірургії №3 передбачено вивчення таких дисциплін: «Виробнича практика» (догляд за хворими) і «Хірургія, у тому числі онкологія та нейрохірургія».

Із 2020 року на кафедрі викладається дисципліна «Невідкладна хірургія» для здобувачів вищої освіти міжнародного факультету за ОПП «Медицина». За цим же напрямом викладається дисципліна «Травматологія і ортопедія» для здобувачів вищої освіти 5 курсу міжнародного факультету.

На кафедрі хірургії №3 заняття проводяться відповідно до навчального плану і програм навчання. З усіх дисциплін створено робочі навчальні програми й силабуси, які розглянуті та затверджені на засіданні кафедри і вчесьній раді міжнародного факультету [2].

Створений і використовується під час дистанційних занять ілюстративний матеріал для практичних занять, зокрема тематичні слайди, навчальні відеофільми, створена й постійно доповнюється фото- і відеотека з кожної теми.

На кожному практичному занятті з травматології та ортопедії є можливість використовувати комплект інструментарію для металоостеосинтезу і муляжі кісток для розбору методики застосування, що дає можливість більш якісного засвоєння матеріалу й подальшого використання знань під час навчання в інтернатурі.

У кожній навчальній кімнаті під час проведення практичного заняття використовуються комп'ютери співробітників кафедри. На кафедрі створено зону Wi-Fi, проведено в безлімітному режимі інтернет. Співробітники кафедри мають змогу використовувати відеоматеріали інтернет-сайтів, зокрема Websurg, TVA, і мають доступ до ресурсів медичної бази даних PubMed.

Для проведення лекцій викладачами створено мультимедійні презентації з усіх тем і розміщено їх на кафедральній сторінці в інтернеті.

Упроваджені і використовується оновлений електронний журнал. Для проведення відпрацювання пропущених занять співробітники кафедри створили й завантажили тестові завдання до кожної теми з дисциплін, що вивчаються, 15 % відсотків яких кожного семестру оновлюються. Більшість тестів бази даних входять до складу тестового іспиту «Крок-2».

У 2020 році для здобувачів вищої освіти стоматологічного факультету видано підручник «Хірургія» за редакцією професора Малика С.В. [3]; у 2019 році – навчальний посібник «Хірургія надзвичайних ситуацій»; у 2022 році – навчальний посібник «Загальна хірургія».

На кінець року планується видання навчальних посібників «Гостра хірургічна патологія» та «Ортопедія і травматологія у практиці сімейного лікаря і педіатра».

Оскільки на міжнародному факультеті більша частина дисциплін з ОПП «Медицина» і ОПП «Стоматологія» викладається англійською мовою, викладачі кафедри мають сертифікати з володіння мовою на рівні B2.

Для оптимізації викладання дисципліни колективом кафедри створено навчальний посібник «Травматологія та ортопедія для хірургів», навчально-методичний посібник «Травматологія та ортопедія в практиці сімейного лікаря», «Практикум з травматології та ортопедії», навчальний посібник «Травматологія та ортопедія. Питання та відповіді», навчально-методичні рекомендації з певних тем травматології й ортопедії.

Кафедра має бібліотеку, яка складається з численних монографій і фахових періодичних видань. Під час підготовки до практичних занять здобувачі вищої освіти використовують сучасний національний підручник «Травматологія та ортопедія» українською й англійською мовами. Кафедра дає можливість усім охочим отримати його електронну версію.

Триває оптимізація навчального процесу за рахунок висвітлення необхідного матеріалу на кафедральній сторінці та в репозитарії Полтавського державного медичного університету.

У 2022 році співробітники кафедри брали участь у навчально-науковій конференції з міжнародною участю «Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи та здобутки», опубліковано статтю «Упровадження інноваційних технологій у нову програму на кафедрі хірургії №3 в умовах пандемії COVID-19», в якій визначено провідні напрями роботи викладача зі здобувачами освіти [4].

В умовах пандемії COVID-19 і воєнного стану співробітники кафедри підготували й розмістили матеріали для дистанційної форми навчання кафедральній сторінці на сайті ПДМУ, online проводяться заняття зі здобувачами вищої освіти за розкладом. Усі співробітники набули досвіду використання програми ZOOM і цифрових інструментів Google (Classroom, Jamboard, Meet, Keep) для проведення лекцій і практичних занять [5]. Триває опанування й удосконалення володіння платформою Google Moodle.

Зазначимо, що в інтернеті наявні інформативні матеріали щодо організації навчання в ЗВО в умовах пандемії COVID-19 і воєнного стану, але, на жаль, вони мають теоретичний характер. Постає проблема оволодіння практичними навичками здобувачами освіти і контролю з боку викладача. Пропонуємо цю частину, таку необхідну, перенести на період практики в літній час.

Таким чином, підготовка випускника в медичному ЗВО – виклик сьогодення, який потребує від науково-педагогічного складу максимальної перебудови й активізації професійних якостей в умовах воєнного стану. Незважаючи на труднощі, кафедра хірургії №3 продовжує працювати і виконувати поставлені перед нею завдання.

Список використаної літератури

1. Панасенко С.І., Челішвілі А.Л., Малик С.В. Упровадження інноваційних технологій у навчальний процес на кафедрі хірургії № 3 в умовах пандемії COVID-19. Навчально-наукова конференція з міжнародною участю «Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи та здобутки». Полтава, 2022. С. 224-226.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Невідкладна хірургія». Робоча навчальна програма. Полтава, 2020. 29 с.
3. Хірургія : підручник для студ. стомат. факультету / С.В. Малик та ін. : Вінниця: Нова Книга, 2020. 440 с.
4. Шейко В. Д. Панасенко С. І., Челішвілі А. Л. Хірургія надзвичайних ситуацій : навч. посіб. Полтава: Астроя, 2019. 217 с.
5. Drabovskiy V. S., Panasenko S. I., Kerbazyh N. R. The role of modern information technologies at the surgical profile departments training process. Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 19–20 листопада, 2020 р. Полтава, 2020. С. 136–139.
6. Kachra R., Ma I. Practical tips for faculty development workforce training under pressure in the time of COVID-19 pandemic. MedEdPublish. 2020. №9(1). p. 81. DOI: 10.15694/mep.2020.000081.1

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ ЯК ВИБІРКОВОГО КОМПОНЕНТА

Черняк В.В., Старченко І.І., Дев'яткін О.Є., Ройко Н.В., Филенко Б.М.

Полтавський державний медичний університет

Сучасні умови розвитку медичної освіти і медичної галузі зумовлені необхідністю інтеграції знань у міжнародній освітній простір. У наш час, як ніколи, невпинно зростає важливість ґрунтовних знань та їх практичного застосування в професійній діяльності. Під час вивчення судової медицини як вибіркового компонента Судова медицина. Медичне право України «М1. Судова медицина» здобувачі вищої медичної освіти вивчають складові судової медицини, алгоритми судово-медичних досліджень, засвоюють шляхи виконання експертних завдань.

Ключові слова: *судова медицина, вибіркового компонента, судово-медичне дослідження, експертні завдання, здобувачі вищої освіти.*

Modern conditions for the development of medical education and the medical field are determined by the need to integrate acquired knowledge into the international educational space. Nowadays, more than ever, the importance of thorough knowledge and its practical application in professional activity is constantly growing. During the study of forensic medicine, as a selective component of Forensic Medicine, Medical Law of Ukraine “M1.Forensic Medicine”, students of higher medical education study the components of forensic medicine, algorithms of forensic research, and also thoroughly understand the ways of solving expert tasks.

Keywords: *Forensic medicine, elective course, forensic medical examination, expert tasks, students.*

У сучасному суспільстві стрімкий розвиток інноваційних технологій, нові стандарти доказової медицини, запровадження в практичну діяльність закладів охорони здоров'я нових методів лікування й діагностики захворювань, новітніх інформаційних і сучасних технологій із використанням інтернет-ресурсів відкривають можливості праці в єдиному професійному світовому чи європейському просторі. Виклики сучасності, як ніколи, потребують інтеграції всіх складових медичної освіти не лише в освітній простір під час навчання, а і надалі – у професійну діяльність.

Розвиток медичної науки вимагає від здобувачів освіти й лікарів постійного навчання, участі в різних формах самостійного навчання і самовдосконалення, уміння синтезувати й аналізувати постійно зростаючий обсяг знань, а також уміння застосування їх у практиці.

Високоякісну підготовку медичних кадрів можна забезпечити лише застосовуючи нові стандарти навчання в

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТЕХНІКА «FLIPPED CLASSROOM» У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ПОТЕНЦІАЛ І ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ <i>Ткаченко П.І., Резвіна К.Ю., Лохматова Н.М., Білоконь С.О., Доленко О.Б., Попело Ю.В., Дубровіна О.В.</i>	252
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНИХ ВИШАХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ <i>Тончева К.Д., Король Д.М., Тончев М.Д., Боряк Х.Р., Водоріз Я.Ю.</i>	254
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗКРИТТЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЯК ОСОБИСТОСТЕЙ <i>Третяк Н.Г., Криворучко І.Г., Лиманець Т.В., Третяк І.М., Драбовська І.А., Пілат І.О., Пушко О.О.</i>	256
УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ <i>Трибрат Т.А., Шуть С.В., Чекаліна Н.І., Боряк В.П.</i>	259
ІНТЕГРАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ КАФЕДРИ ОРТОДОНТІЇ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Трофименко М. В., Ляховська А. В., Воронкова Г. В., Білоус А. М.</i>	261
ДЕРИВАЦІЙНІ ОРІЄНТИРИ В ОПАНУВАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ З ПОЗИЦІЙ ТЕКСТОЦЕНТРИЗМУ <i>Тукова Т.В.</i>	262
STEM-ОСВІТА І ПРОГРЕС-ТЕСТИ (PTS) <i>Харченко Н.В.</i>	264
ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У РЕАЛІЯХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ <i>Хміль О.В., Каськова Л.Ф., Хміль Д.О., Новікова С.Ч., Янко Н.В.</i>	266
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРИНЦИПІВ І ОРГАНІЗАЦІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ <i>Цветкова Н.В., Писаренко О.А., Соколовська В.М., Шиян Є.Г., Давиденко Г.М.</i>	267
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ПЕДІАТРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН <i>Цвіренко С.М., Похилько В.І., Чернявська Ю.І., Жук Л.А., Соловійова Г.О.</i>	269
МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ЗМІНИ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ <i>Циганенко І.В., Рустамян С.Т., Мохначов О.В.</i>	271
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ №3 ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Челішвілі А.Л., Малік С.В., Панасенко С.І., Пелипенко О.В., Драбовський В.С., Осіпов О.С., Безручко М.В., Рибалка Я.В., Подлєсний В.І., Котовий О.В., Кербаж Н.Р., Павленко С.М.</i>	274
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ ЯК ВИБІРКОВОГО КОМПОНЕНТА <i>Черняк В.В., Старченко І.І., Дев'яткін О.Є., Ройко Н.В., Филенко Б.М.</i>	275
ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Чорна І.О., Лігоненко О.В., Ярошенко Р.А., Зубаха А.Б., Стороженко О.В.</i>	277
ПРИНЦИПИ ЕТАПНОСТІ У ВИВЧЕННІ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ <i>Шакіна Е.Г., Моїсєєва Н.В., Чечотіна С.Ю., Островська Г.Ю., Власова О.В., Луценко Р.В.</i>	278
ВПЛИВ ПСИХІЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ <i>Шарлай Н.М., Соколенко В.М., Міщенко І.В., Федотенкова Н.М., Весніна Л.Е., Юдіна К.Є., Журавльова А.О.</i>	280
ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ НАВЧАННЯ ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ – ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Шевченко В.К., Мельник В.Л., Костиренко О.П., Силенко Ю.І.</i>	282
ЕЛЕМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ <i>Шевченко О.М.</i>	284
ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ Й ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE CLASSROOM ПІД ЧАС ПОВІТРЯНИХ ТРИВОГ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ <i>Шепітько В.І., Вільхова О.В., Борута Н.В., Стецук Є.В., Лисаченко О.Д., Скотаренко Т.А., Рудь М.В.</i>	286
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ В ЕПОХУ СТРИМКОГО РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ НАУК <i>Шешукова О.В., Мосієнко А. С., Поліщук Т.В., Труфанова В. П., Максименко А.І., Казакова К.С., Бауман С.С.</i>	287
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ <i>Шуть С.В., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А., Боряк В.П.</i>	289
ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "СТОМАТОЛОГІЯ" ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА "ФІЗІОЛОГІЯ" <i>Юдіна К.Є., Міщенко І.В., Коковська О.В., Шарлай Н.М., Соколенко В.М.</i>	290